

3. Comuna Cozmeni

3.1. Zona Tinovul Mohoș - Lacul Sfânta Ana

Această zonă este cea mai valoroasă din toată zonă Ciomatu Mare - Lacul Sfânta Ana - Balványos. Este atracția turistică numărul unu, în jurul ei gravitează toate investițiile turistice în zonă, deoarece există în toate ofertele turistice ca loc de vizitat pentru turiștii aflați în zonă. Majoritatea dotărilor de cazare și alte servicii se localizează raportat la Lacul Sfânta Ana.

Rezervația naturală de 506,94 Ha este compusă din două cratere vulcanice. Cel al lacului Sfânta Ana este un bazin hidrografic închis, cu lacul în mijlocul ei, cu versanți împăduriți. Celălalt cratăr este al Tinovului Mohoș, acoperit 95% de vegetație specifică, cu scurgerea apelor spre nord, în pârâul Ciomad. Tinovul este înconjurat de pajiști montane și de păduri.

Descrierea importanței acestei rezervații naturale, și al ROSCI și ROSPA de care aparține nu este obiectul prezentului capitol, și parțial al PUZ-ului. Studiile care s-au întocmit pe pacurul anilor, cât și Planul de management al rezervației le detaliază amănunțit, cât și alte capitole în acest plan urbanistic.

În afară de circulația auto și cele câteva construcții realizate în diverse etape, cadrul natural este aproape intact.

Situația juridică, proprietăți

Luciul apei lacului Sfânta Ana aparține Statului Român.

Drumul județean DJ113A este proprietatea Consiliului Județean Harghita, și este administrată de ea.

Toate terenurile din rezervația naturală sunt proprietatea Asociației Composesorale Lacul Sfânta Ana din Lăzărești.

Cabana și anexele wc și clădire pentru grup electrogen sunt proprietatea Asociației Composesorale.

Locuința de serviciu al custodelui, casa de vacanță, clădirile comerciale (bar, magazine) sunt construcții fără autorizație de construire.

Circulația auto, accesul turiștilor

În perioada de iarnă, cea cu zăpadă turiștii nu au acces auto către lac. Ele parchează în incinta îngrădită a cabanei. Accesul turiștilor către lac se face pe jos, sau prin sanii închiriate.

În timpul primăverii, verii și toamnei autoturismele au acces până la parcare situată în apropierea lacului, cu o capacitate de cca. 100-120 de autoturisme. În perioada de aflux maxim de turiști este permisă parcare dealungul drumului care coboară în crater, cu o capacitate de 80-90 autoturisme. Autobuzele au acces către lac, în mod similar cu autoturismele.

În cazul în care pe perioada de vară autovehiculele nu mai încap în parcare din apropierea lacului și dealungul drumului de acces, ele sunt parcate în incinta cabanei, cât și pe fâneața din nord și vest de acesta.

Turiștii care au parcat mașinile în zona de sus, pot coborâ către lac pe marginea drumului județean, fără amenajări specifice (trotuar etc.) sau prin poteci foarte abrupte, nepotrivite pentru turistul de rând.

Putem afirma că circulația auto și cea pietonală este funcțională cu rezerve, dar nu este organizată și amenajată după un concept unitar și sigur. Este necesară regândirea, reproiectarea ei, și punerea în practică prin amenajări specifice și un management consecvent.

Pentru detalii cu privire la trafic, vezi datele de trafic din studiul de trafic. Se poate afirma că prezanța în număr mare a autoturismelor distruge ambianța naturală a zonei, și erodează pajiștea montană. În cadrul acestui proiect se vor căuta soluții pentru prevenirea poluării vizuale și a distrugerilor naturii datorate afluxului prea mare de autovehicule.

Analiza fondului construit și al mobilierului urban situate în șaua dintre Lacul Sfânta Ana și Tinovul Mohoș

Organizarea la nivel de plan de situație

În partea sud-estică din șaua dintre cratre există un intravilan cu dimensiunea de 2,19 hectare.

Pe acest teren egăsesc incinta îngrădită al cabanei montane și curtea de serviciu situat la sud-est de cabană. Pe teren intravilan se află parțial și locul e campare îngrădit, situat la set de cabană.

La nord-vest de DJ113A se află îngrădită a locuinței de serviciu al custodelui rezervației

La vest și nord de acestea se găsesc pajiști montane, folosite în timp e vară în mod necontrolat și neautorizat pentru parcare și campare.

Listă construcții:

- C-01 Cabana Lacul Sfânta Ana
- C-02 Clădire generator electric
- C-03 Wc-uri aferente zonei de campare
- C-04 Casă de vacanță
- C-05 4 Chioșcuri
- C-06 Magazin suveniruri
- C-07 Clădire comercială - bar
- C-08 Clădire pentru pază
- C-09 Chioșc pentru vânzări cozonac
- C-10 Anexă generator
- C-11 Depozit
- C-12 Locuință de serviciu custode
- C-13 Anexă locuință de serviciu custode
- C-14 Anexă locuință de serviciu custode
- C-15 Anexă rulotă
- C-16 Anexă
- C-17 Clădire cercetări, foraje, în zon vestică
- C-18 Wc-uri publice la sud-vest, în apropierea curburei drumului care coboară în crater.

Descrierea construcțiilor

C-01 Cabana Lacul Sfânta Ana

Clădirea s-a construit în jurul anului 1963, conform inscripției din mozaicul pardoselii restaurantului. Ea s-a realizat pe baza unui proiect autorizat. Pe parcursul execuției probabil s-au efectuat unele schimbări, cum ar fi înzidirea terasei acoperite de la vest. Clădirea își păstrează caracterul arhitectural specific cabanelor montane construite în România în perioada respectivă. Este într-o stare bună din punct de vedere structural, păstrează în mare parte elementele esențiale definitorii pentru arhitectura de acum 50 de ani. Din punct de vedere al rețelelor nu este funcțională, toate trebuie refăcute, regândite. Din punct de vedere funcțional nu mai corespunde cerințelor actuale. Atât restaurantul cât și zona de cazare necesită transformări și extinderi ample pentru a corespunde normativelor actuale. Cabana este proprietatea posesorului.

C-02 Clădire generator electric

Se situează la est de cabană, în curtea de serviciu. Este într-o stare de degradare fizică accentuată, dar structura portantă este intactă, clădirea poate fi reamenajată.

C-03 Wc-uri aferente zonei de campare

Este o clădire cu 3 wc-uri și un lavoar, și cuprind un spațiu mic pentru depozitare. Se situează în incinta rezervată pentru campare, în zona sudică, apropiat curții de serviciu. Alimentarea cu apă se face prin două rezervoare de apă de câte 1.000 litrii fiecare, iar apele menajere se evacuează în bazin vidanjabil situat în curtea de serviciu. Iluminatul s-a realizat prin lămpi led, alimentate de la acumulator.

C-07 Clădire comercială - bar

Este o construcție care s-a realizat în mai multe etape. Se situează mult prea aproape de drumul de acces la lac, în aria de protecție a drumului. Funcțiunea de bază este bar, cu terase ample acoperite sau neacoperite, și locuință de serviciu la etaj. Nu are valoare arhitecturală, și s-a realizat fără autorizație de construire. Poziția ei este nefericită, deranjează peisajul cultural, domină șaua dintre cele două cratere.

C-12 Locuință de serviciu custode

Această clădire s-a construit la nord-vest de incinta cabanei, din grija custodelui ariei protejate, Ecos Club, respectiv Kerezsi László. Este o clădire P+M din lemn, conceput pe o structură funcțională tip casă de locuit. S-a realizat în perioada 2000-2005, dar fără autorizație de construire. Este într-o stare bună. Curentul electric este asigurat de generator electric, apa potabilă de la rezervor propriu, iar apele menajare se elimină într-un bazin vidanjabil.

C-04, C-05, C-06, C-08, C-09, C-10, C-11, C-13, C-14, C-15, C-16, C-18, - 12 buc.

Chioșcuri de vânzare suveniruri și cozonac secuiesc, depozite, casă de vacanță, clădiri anexă și altele...

Aceste clădiri au fost construite fără autorizație de construire. Majoritatea lor sunt pe piloni, sau fără o fundație adecvată.

Toate sunt uzate fizic și moral, nu prezintă valori arhitecturale sau materiale. Au fost construite de diverse persoane juridice și fizice, dar nici una proprietarul terenurilor, Comosesoratul Lăzărești.

Se propune demolarea tuturor acestor clădir, conform legilor în vigoare, prin grija autorității locale și al proprietarului terenurilor!!!

Împrejmuiri, porți

Zonele din intravilan sunt îngrădite cu gard care a obținut autorizația de construire în 2015, și s-a realizat în 2016. Este realizat din stâlpi de stejar și plasă desârmă împotriva animalelor sălbatice.

Locuința de serviciu al custodelui s-a realizat în lemn, este netransparentă.

Mobilier urban și alt obiecte

M-01, bănci și mese la terase sau așezate răsfirat

Ele s-au realizat în diverse etape, fără o concepție comună, având în vedere soluții simple, ieftine. Sunt într-o stare fizică variată, unele nefuncționale, altele vor mai rezista 2-3 ani. Nu au valoare arhitecturală, ambientală. Se propune eliminarea lor totală, și refacerea după un concept nou.

M-03 grătar

Dotările de acest tip sunt binevenite pentru controlul locurilor unde se permite aprinderea focului pentru grătare. Însă ele au un aspect dezolant, sunt inprovizatii metalice ruginite. Se vor reface toate după un concept nou, integrate sau asimilate unor construcții sau amenajări.

M-04 Coș de gunoi

Ele se găsesc pe tot teritoriul frecventat de turiști. Au un rol just, dar nu sunt gândite în context și prin relaționări cu alte obiecte sau construcții.

Ele se vor regândi și reface în totalitate.

M-05, stâlpi de linie telefonică, cablu aerian

Stâlpii de linie telefonică nefuncționale se găsesc pe teritoriul zonei de campare. Ele se vor desființa sau folosi entru iluminatul public al capingului propus. Toate cablurile aeriene se vor introduce în subteran. În viitor nu sa va permite amplasarea de cabluri sau rețele supraterane.

M-6, Indicatoare pentru turiști

Acestea sunt sub forma de "săgeți" din tablă sau lemn, vopsite și montate pe copaci sau sâlpi, sau vopsite direct pe copaci sau sâlpi de beton. Toate sunt inprovizări, și deteriorate semnificativ. Ele se vor reface după un concept unitar și simplu.

M-7 Indicatoare rutiere

Ele sunt amplasate aleatoriu în raport cu drumul și vecinătăți. Unele sunt deteriorate. Ele se vor reface și reamenaja după noua schemă a circulației.

M-8 Panouri de informare

Sunt elemente indispensabile într-o zonă turistică. Dintre cele 8 amplasate în zona de sosire nu sunt două care să fie realizate după aceleași mărimi, aspect arhitectural și design. Ele se vor reconfecționa după un concept unitar și se vor amplasa într-un loc desemnat, în zona de acces al vizitatorilor (pietonilor) în rezervație.

M-9 barieră rutieră

Este un obiect metalic oarecare, vopsit în culori stridente. Ea se va demonta și se vor amplasa bariere noi conform cu noua schemă de circulație, și cu aspect arhitectural adecvat.

M-10 Tomberoane îngrădite

Aceste tomberoane tip care se găsesc la vest de incinta locuinței de serviciu, se vor introduce într-o curte de serviciu.

M-11 Scări

Dealungul drumului de acces la lac se găsesc 6 tipuri diferite de scări. Ele sunt într-o stare fizică variată. Nu există nici o trăsătură comună între ele. Se vor reface în totalitate.

M-12 Chioșc metalic

Acest obiect are rolul de protecție a obiectelor depozitate, sau poate servi ca adăpost temporar împotriva ploii. Din punct de vedere al aspectului ele sunt inadecvate zonei. Se vor elimina în totalitate.

M-13 Turn la acces în zona de campare

Este o instalație din lemn, fără fundații, un semn la intrarea în zona de campare. S-a realizat în 2016.

M-14 Amenajări pentru picnic și odihnă din interiorul zonei de campare

Ele s-au realizat în cadrul unei tabere de creație din vara anului 2016. Se compun din bănci, mese, platforme pentru odihnă și locuri de aprins focul de tabără.

Vegetație

S-au depistat patru tipuri de vegetație medie și înaltă în incintă: fag și barzi, situate singure sau în grup, cât și desiș de stejar și șiruri de brazi.

Fagii au o vârstă considerabilă. Pe vremuri ele au fost plantate/păstrate pe fâneață pentru a ține umbră animalelor păstorite. În timp ele s-au atașat de imaginea generală a șauiei și al împrejurimilor tinovului Mohoș. Se propune conservarea în timp al acestei imagini generale. Putem afirma că toți fagii existenți au depășit vârsta care să le asigure stabilitate și siguranță.

Putrefacția din interiorul trunchiurilor, unele crengi uscate, sau parțial rupte ne conduc la concluzia că acești arbori trebuie întreținuți în mod constant. Brazii sunt relativ tineri și nu prezintă un pericol în momentul de față. Ele se vor trata corespunzător, și se vor păstra în măsura în care nu stau în calea unor construcții sau amenajări noi.

Sau depistat și desișuri de stejari, cu înălțimea generală de 1,5-2,5m. Se propune rarefierea lor și păstrarea pentru a conferi un cadru natural variat. Se va avea grijă ca înainte de a ajungă la mărimea de copac, să fie tăiate, mutate, iar în locul lor să se planteze alți puiți.

Există șiruri de brazi în trei locuri. Ele s-au plantat cu rol de opturare. Prezintă o imagine și caracter tip urban, inproprie cadrului natural din zonă. Se propune rarefierea lor, și păstrarea temporară. Nu se va permite ca ele să ajungă la mărimea de brazi maturi, se vor tăia înainte de această vârstă.

În afara zonelor amenajate sau împădurite, tot terenul studiat este acoperit cu vegetație tip fâneață densă montană.

Amenajări, clădiri și obiecte în jurul Lacului Sfânta Ana

Capela romano-catolică

Se situează pe malul nordic al lacului. Se încadrează bine în peisaj.

Cruci în jurul lacului

În jurul lacului se găsesc mai multe cruci. Una s-a ridicat în locul unde se bănuiește că ar fi fost vechea capelă pe malul lacului, în zona vestică. Celelalte cruci sunt în memoria celor care s-au înecat în lac, amplasate în diferite zone ale malului. Crucile au forme diverse. Se propune să se desemneze un loc pentru amplasare acestora, unde să se adune toate crucile comemorative.

Platformă asfaltată, choișc-bar, terasă

Se află pe malul estic al lacului, în zona în care sosesc vizitatorii. Toate sunt elemente deranjante în peisaj. Platforma asfaltată este mult prea mare și nefolosită ca atare, barul este o clădire oarecare, terasa este improvizată. Ele se vor reconstrui, și se vor diminua în dimensiuni.

Indicatoare, panouri de informare, coșuri de gunoi, grătare

Ele sunt similare celor din șaua dintre cratere. Toate se vor reface după un concept unicat. Grătarele se vor elimina.

Turnuri belvedere

În zona Lacul Sfânta Ana și Tinovul Mohoș sunt mai multe turnuri belvedere. Aceste dotări sunt binevenite. Din păcate în momentul de față nici una nu este în stare bună, nu prezintă siguranță în exploatare.

Barejele în partea nordică a Tinovului Mohoș

Dealungul timpului s-au realizat mai multe șanțuri de desecare, cât și baraje pentru reglarea scurgerii apelor din tinov. Aceste intervenții au avut efect asupra tinovului. În momentul de față starea precară a barajelor poate fi o problemă. Se propune studierea acestor probleme de o echipă multidisciplinară.

3.2. Baia Nyír

Ea se situează în capătul sudestic al satului Lăzărești. Este o baie tradițională, amenajată în ultimii 10 ani. Facilitățile turistice de care dispune sunt: izvor și bazin cu apă minerală, mofetă, loc pentru picnic, gropă cu nămol/gaze, cabană turistică, anexe. Baie se situează într-un cadru natural plăcut, dominat de vegetație, pe un deal. Se poate afirma că dintre toate băile tradiționale din Ciucul de Jos este cea mai frecventată și preferată de turiști.

Nu putem vorbi de o coerență urbană sau peisageră, nici arhitecturală, însă dotările și clădirile existente sunt într-o stare fizică acceptabilă, și nu deranjează vizual.

Interesul crescând pentru această baie generează deja o presiune asupra întregii zone. Reglementarea ei este binevenită, pentru a preîntâmpina investițiile cu scop turistic dorite a fi realizate în zonă.

În zonă sunt posibilități de racodare la rețelele de apă, canalizare și electrice.

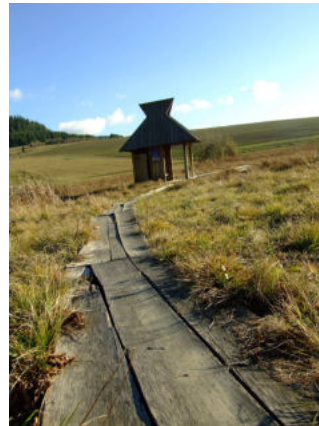
3.3. Baia Sószték

Această baie tradițională se află în raza satului Cozmeni, la distanța de cca. 1,0km de el, spre sud-est. A fost amenajată în ultimii 10 ani. Dotările turistice existente sunt: cabană, izvoare și piscine mici cu apă minerală, terasă acoperită pentru picnic, grotă, cabană turistică. Zona este înconjurată de un deal lin. Vegetația este joasă, și nu crează o ambianță propice unor asemenea băi în natură. Baia este racordată la curent electric. Nu există alte rețele edilitare.

Starea fizică a construcțiilor este relativ bună. Cele realizate în cadrul taberei de creație în urmă cu peste 10 ani sunt deja într-un procs de degradare, dar prin întreținere și înlocuiri succesive ele se pot reabilita.

În acest loc se regăsesc două orientări arhitectural: cea zis "organică, peisagră" care se regăsește la majoritatea băilor tradiționale amenajat ă n zonă, și cea tradițională/tradiționalistă.

Zona nu este supusă presiunii exercitate de noi construcții.

3.4. Zona Nyergestető

Este un loc comemorativ în amintirea luptelor și celor căzuți în acest loc cu ocazia războiului de independență din 1849. Locul se află la șaua dintre depresiunea Ciucului și Casinului. Este traversată de DN11B. Pe partea estică a drumului se află obeliscul comemorativ, ridicat prin 1890. În jurul ei există o platformă unde se țin evenimentele de comemorare.

La vest de drum se găsește cimitirul comun al celor căzuți în lupte. În această zonă sunt amplasate stâlpi de comemorare din lemn cioplit.

La vest și nord de drum, se află o parcare amenajată.

La nord, în locul unei canton forestier s-a construit o pensiune, în proprietatea Composesoratului Cozmeni.

Zona Nyergestető este bine întreținută. Pensiunea este racordată la curent electric. Există captare de apă locală, iar apele menajere se elimină controlat.

O disfuncționalitate majoră este faptul că DN11B străbate zona, separă monumentul comemorativ de parcări, cimitir și pensiune. Este generator de accidente, și deranjează din punct de vedere funcțional-vizual.

O altă problemă este faptul că zona are funcțiunea de pădure, cea ce îngreunează excesiv reglementarea și dezvoltarea ei.

3.5. Zona Nyergesalja

Dealungul DN11B, între Cozmeni și Nyergestető, pe cele două laturi aleei se află zone de interes pentru dezvoltări turistice cu case de vacanță. Tot în acest loc se află o pistă de motocros amenajată, unde se țin concursuri la nivel național. Se propune reglementarea acestor zone în cadrul PUZ Ciomatu Mare - Lacul Sfânta Ana.

3.6. Dâmbul Kopasz

Se situează la nord-est de Cozmeni. Este folosit pentru zboruri cu parapanta. Se organizează concursuri naționale și internaționale. În momentul de față nu sunt dotări turistice, nu există rețele edilitare. De fapt, acest dâmb va trebui protejat de intervenții nepotrivite, care ar deranja această activitate sportivă.

3.7. Pârtie de schii la sud de Lăzărești - propunere

Există o propunere pentru realizarea unei pârtii de chii la Lăzărești. Pe o păsune cu orientare spre nord, la cca. 500m de sat de dorește realizarea ei. Posibilitatea de realizare a pârtiei se va analiza în cadrul PUZ-ului.

3.8. Alte zone posibile de amenajat din comuna Cozmeni

- stâne vizitabile pentru turiști,
- capela de la Câmpul Capelei.

Posibilitatea de realizare a lor se va studia în cadrul PUZ-ului.